

**POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM I ZAPEWNIENIA IM
BEZPIECZEŃSTWA
W ŚWIETLICY OPIEKUŃCZEJ „DZIUPLA POD CHMURKĄ” W CHORZOWIE**

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Świetlicy Opiekuńczej „Dziupla pod Chmurką” w Chorzowie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy świetlicy traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Pracownik świetlicy, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606)
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) - art. 23 i 24
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.)

Rozdział I

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie Polityka ochrony dzieci

§ 1.

1. Pracownikiem świetlicy/członkiem personelu jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę/umowy cywilnoprawnej.
2. Dzieckiem/wychowankiem/podopiecznym jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Kierownik świetlicy jest odpowiedzialny za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem i sprawuje nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w świetlicy.
6. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
7. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego wpływającego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę.

Krzywdzeniem jest:

Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.

Przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

Przemoc seksualna – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm).

Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Pracownicy świetlicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy świetlicy podejmują rozmowę z rodzicami, opiekunami prawnymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy świetlicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

Rozdział III
Zasady rekrutacji pracowników świetlicy

§ 3.

Rekrutacja pracowników świetlicy odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią Załącznik [nr 1] do niniejszego dokumentu.

Rozdział IV
Zasady bezpiecznych relacji w Świetlicy

§ 4.

Pracownik świetlicy zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko ustalone w świetlicy. Zasady stanowią Załącznik [nr2] do niniejszego dokumentu.

Rozdział V
Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§ 5.

W przypadku powzięcia przez pracownika świetlicy podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek przekazania uzyskanej informacji kierownikowi świetlicy zgodnie z przyjętą drogą służbową.

§ 6.

1. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez świetlicę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki/institucji;
 - b. wsparcia, jakie świetlica zaoferuje dziecku;
 - c. skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
2. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez kierownika/wychowawcę opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
3. Kierownik informuje opiekunów o obowiązku świetlicy zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (przede wszystkim policja, ośrodek pomocy społecznej).
4. Po poinformowaniu opiekunów przez kierownika zgodnie z punktem poprzedzającym – kierownik świetlicy składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do policji, ośrodka pomocy społecznej.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
5. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka.

§ 7.

1. Pracownicy świetlicy, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęli informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział VI

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w świetlicy

§ 8.

1. Świetlica zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Pracownik świetlicy ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Świetlica, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku podopiecznego.

W sytuacjach, w których nasza świetlica rejestruje wizerunki dzieci podczas zajęć, wyjazdów, konkursów oraz uroczystości organizowanych przez Świetlicę Opiekuńczą „Dziupła pod Chmurką” prowadzoną przez Stowarzyszenie „Chorzowska Lauba” oraz wykorzystuje poprzez umieszczenie zdjęć na stronie internetowej Stowarzyszenia, na profilu Stowarzyszenia na Facebooku oraz tablicach ściennych i folderach Stowarzyszenia w celu informacji i promocji działalności deklarujemy, że:

1. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na rejestrację zostanie przyjęta przez nas na piśmie, które przechowuje kierownik.

Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę kierownika świetlicy.

Rozdział VII

Monitoring

§ 9.

1. Kierownik świetlicy jest osobą odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci w świetlicy oraz za monitorowanie realizacji Polityki, reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.
2. Kierownik świetlicy jest odpowiedzialny za wprowadzenie zmian do Polityki Ochrony Przed Krzywdzeniem Małoletnich i ogłasza pracownikom świetlicy.

Rozdział VIII

Przypisy końcowe

§ 10.

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników świetlicy, rodziców, podopiecznych poprzez umieszczenie wersji papierowej na tablicy informacyjnej w siedzibie Stowarzyszenia „Chorzowska Lauba” oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.
3. Standardy ochrony udostępnione są również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.

Załącznik nr 1

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu w Świetlicy Opiekuńczej „Dziupla pod Chmurką” w Chorzowie

1. Kierownik Świetlicy przed zatrudnieniem pracownika w Świetlicy Opiekuńczej poznaje dane osobowe, kwalifikacje kandydata/kandydatki, w tym stosunek do wartości podzielanych przez Świetlicę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
2. Kierownik dba o to, by osoby przez niego zatrudnione (osoby pracujące na podstawie umowy zlecenia oraz wolontariusze) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne.
3. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do dzieci i podzielania wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, kierownik Świetlicy może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących: a) wykształcenia, b) kwalifikacji zawodowych, c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
4. W każdym przypadku kierownik Świetlicy musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez niego zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Powinien znać: a) imię (imiona) i nazwisko, b) datę urodzenia, c) dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
5. Kierownik Świetlicy przed zatrudnieniem zobowiązuje kandydata/kandydatkę do dostarczenia zaświadczenia z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym.
6. Wydruk z Rejestru przechowuje się w dokumentacji dotyczącej osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną lub wolontariusza.
7. Kierownik Świetlicy przed zatrudnieniem kandydata/kandydatki uzyskuje od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
8. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.
9. Od kandydata/kandydatki – osoby posiadającej obywatelstwo inne niż polskie – kierownik pobiera również oświadczenie o państwie lub państwach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
10. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka zobowiązani są złożyć pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie byli prawomocnie skazani w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz nie wydano wobec nich innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścili się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.
11. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: „Jestem świadomy/-a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

12. W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego kierownik uzyskuje od kandydata/kandydatki oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Załącznik nr 2

Zasady bezpiecznych relacji personelu z podopiecznymi

Zasady bezpiecznych relacji personelu Świetlicy Opiekuńczej „Dziupla pod Chmurką” w Chorzowie z wychowankami.

Relacje pracowników świetlicy z podopiecznymi

Pracownicy świetlicy są zobowiązani do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci.

Komunikacja i działania z dziećmi

Powinna być oparta na wzajemnym szacunku, udzielając odpowiedzi na pytanie adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji, bez zawstydzania, upokarzania, lekceważenia i obrażania dziecka. Wychowawca nie udziela informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej. Wychowawca szanuje prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy mu to wyjaśnić. Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie angażować i traktować równo. Należy unikać faworyzowania dzieci. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

1. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Nie wolno podopiecznych łaskotać, udawać walki z dziećmi.
4. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania.
5. Kontakt fizyczny z dzieckiem nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
6. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdy i wycieczki niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów opiekuńczych, edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, proponowaną formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym kierownika, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

Należy być świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy.

1. W trakcie zajęć osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.

Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko

Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko w Świetlicy Opiekuńczej „Dziupla pod Chmurką” w Chorzowie

1. Podstawową zasadą relacji między dziećmi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery, która promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Dzieci angażowane są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje.

Kodeks dobrych zachowań

1. Szacunek i tolerancja: podopieczni powinni być nauczani szacunku i tolerancji wobec różnic, zarówno kulturowych, jak i indywidualnych. Dzieci powinny szanować siebie nawzajem i akceptować odmierności.
2. Zapobieganie prześladowaniom i przemocy: zakaz wszelkich form prześladowań, przemocy fizycznej i psychicznej. Dzieci powinny być zachęcane do zgłaszania incydentów oraz wiedzieć, że takie zachowania są nieakceptowalne.
3. Współpraca i wspieranie się nawzajem: w Świetlicy powinno panować środowisko, w którym dzieci wspierają się nawzajem. Współpraca, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem powinny być promowane.
4. Umiejętność rozwiązywania konfliktów: wychowankowie powinni być uczeni skutecznych metod rozwiązywania konfliktów. Warto promować otwartą komunikację i rozwijanie umiejętności słuchania.
5. Bezpieczna komunikacja: zasady obejmują szanowanie prywatności, nieakceptowanie mowy nienawiści czy zastraszania.
6. Odpowiedzialność za własne zachowanie: podopieczni powinni być nauczani, że są odpowiedzialni za swoje własne zachowanie. Każdy ponosi konsekwencje za swoje czyny.
7. Wsparcie przy problemach emocjonalnych: istotne jest promowanie empatii i gotowości do pomocy innym.
8. Zero tolerancji dla narkotyków i substancji psychoaktywnych: zakaz używania narkotyków i substancji psychoaktywnych.